Aan:	Algemeen Bestuur NRIJ
Betreft:	*Mogelijke vragen en antwoorden Raadsbrief transitie NRIJ*
Datum:	**16 januari 2020**
Van:	Kwartiermaker NRIJ – Jan Manschot

Vraag	**Antwoord**	**Toevoeging**
Waarom nu deze brief?	Het bestuur van NRIJ heeft sinds de uittreding van provincie en Rotterdam begin 2018 gewerkt aan een toekomstbestendig NRIJ. Er zijn enkele korte termijn maatregelen genomen (‘bevriezen begroting’, geen nieuwe projecten) en er is gewerkt aan een strategisch kader en acties voor transitie tot 2026. Dat is nu gereed.	Andere schappen in ZH (Delfland, Voorne-Putten…) hebben een vergelijkbaar proces doorlopen en staan nu ongeveer op zelfde punt.
Wat is verschil met huidige (oude) beleid?	In de oude situatie waren er duidelijke sturing en middelen vanuit de provincie (en was GZH een provinciale dienst). De provincie nam deel aan alle schappen in ZH en droeg veel bij aan ontwikkelen van gebieden. Nu heeft provincie zich wat teruggetrokken tot een faciliterende rol aan de ‘landschapstafel’ en worden daar nieuwe projecten besproken. De focus van het NRIJ komt meer op beheer en minder eigen iniatief en middelen van planvorming en ontwikkeling.	In de huidige situatie is de GR echt van de 5 gemeenten op IJsselmonde en vormen zij samen een visie op groen-/recreatiebeheer (i.s.m. Landschapstafel), zoeken zij de verbinding in het groen en zijn zij op dit thema gesprekspartner voor Rotterdam en ZH.
Wat betekent uittreden (vertrek) van provincie en Rotterdam?	De provincie en gemeente Rotterdam hebben aangegeven niet langer deel uit te willen maken van de gemeenschappelijke regeling. Bij de uittreding hebben zij financiële middelen toegezegd t/m 2025. Beiden ondersteunen beleidsmatig het belang van groen en natuur op IJsselmonde, maar hebben nog geen concrete (financiële) toezegging gedaan voor na 2025.	Het gesprek met provincie en Rotterdam wordt komende periode voortgezet om te zien hoe zij hun beleidsmatige voornemens ook na 2025 vertalen in concrete bijdragen, zeker gezien het grote aantal inwoners dat recreanten is op IJsselmonde. De groene achtertuin van Rotterdam.

Wat zijn de (onderzochte) varianten (eigenlijk)?	Er is gekeken naar opheffen, een beleidsrijk NRIJ met zelfstandige ontwikkeling (met een bijdrage op meerdere beleidsterreinen), een beleidsarm NRIJ met focus op beheer, of ongewijzigd verder gaan.	Beleidsrijk: bijv werkgelegenheidsprojecten, educatie, zorgprojecten in de groene ruimte werd te complex, ongewijzigd te hoge bijdrage (bijna 2x). Sober beheer best passend bij middelen en de 'natuur haar gang laten gaan'.
Waarom is het NRIJ niet opgeheven?	Die variant is wel beschouwd, maar we willen denken vanuit de burger: één groen/recreatie gebied op IJsselmonde en het blijkt dat NRIJ efficiënter is in groenbeheer dan kosten groenbeheer deelnemende gemeenten. Verder is het (korte) termijn effect enorme energie en kosten voor de opheffing en overdracht van taken (terg) naar gemeenten.	De gedachte is wel om de huidige GR (met raadsregeling) wel op termijn om te vormen. Let wel! Huidige GR heeft de financiële afspraken met Prov en R'dam gemaakt waar we niet aan willen tornen.
Wat betekent het als 'ontwikkelen naar de gemeente' gaat?	In het verleden maakte NRIJ (cq. Staatsbosbeheer als uitvoerende organisatie) zelf een schapsplan en op eigen initiatief adviezen en plannen voor (nieuwe/ontwikkel-) projecten. Bij een akkoord van bestuur werden die projecten dan ook uitgevoerd. De gemeentelijke organisatie werd daarin vooral betrokken als bevoegd gezag en minder als beleidsmaker (oa voor ruimte en groen). Buiten- en binnen- gebied kunnen daarmee wat los van elkaar staan.	De deelnemende gemeenten kunnen nu vanuit hun eigen (groen- en recreatie-) beleid het initiatief nemen om een gebied (binnen/buiten NRIJ) te ontwikkelen – al dan niet samen met andere partij/gemeente en met cofinanciering van de landschapstafel - en desgewenst voor beheer bij NRIJ onder te brengen.
Welk aandeel vormen de bijdragen van provincie en Rotterdam in totale begroting?	De huidige begroting voor 2020 bedraagt € 3,302 mln. aan lasten en € 2,624 mln. aan algemene dekkingsmiddelen van de deelnemers (plus een overige post van € 0,725 mln. exploitatiebaten). Van de dekkingsmiddelen zijn € 1,26 mln. (48%) van de gemeente Rotterdam en provincie Zuid-Holland.	Noot! Bijdragen van Rotterdam en ZH worden jaarlijks iets afgebouwd (geen index) en eindigen formeel per 2025 (althans, zijn nog niet toegezegd voor periode daarna).
Waarom een eigen secretaris?	In huidige model wordt secretaris weliswaar benoemd door het bestuur maar is in dienst bij opdrachtnemer. I.k.v. 'good governance' wil het bestuur daarin een knip en de secretaris echt functioneert als rechterhand en aanjager/controleur van het bestuur.	Er is tot op heden overigens geen situatie geweest waarin onafhankelijk functioneren van secretaris in geding is geweest!

Waarom overgaan op een kaderbrief (i.p.v. het schapsplan zoals voorheen).	De schapsplannen in het verleden waren van het NRIJ (GZH/provincie) zelf en stonden vol van ambities (in een tijd met meer middelen), maar hadden niet altijd de verbinding met gemeentelijke beleid. Een soberder model met een beperkte en concrete opgave die relevant is voor beheer staat NRIJ nu voor ogen.	Ieder college moet de mogelijkheid hebben om – ook al is NRIJ straks een soberder beheerorganisatie – een beleidsdoelstelling neer te leggen, vandaar de mogelijkheid van 1x per collegeperiode een 'kaderbrief'.
Hoe gaat NRIJ nu om met opdrachtnemer/partner voor het beheer?	Tot op heden is de samenwerking met Staatsbosbeheer (als publieke partner) steeds goed geweest en hebben zij zich flexibel getoond in de afgelopen jaren met meerdere wijzigingen. Dit jaar (2020) volgt een evaluatie van die samenwerking en zal het bestuur een keuze maken of de samenwerking wordt gecontinueerd dan wel of en hoe er een nieuwe partner/opdrachtnemer wordt geselecteerd.	Het betreft een publieke samenwerking met SBB, maar heeft ok wel kenmerken van een dienstverlening. Het bestuur wil hierin voldoende zakelijk zijn.
Wat betekent het 'toekomstbestendig fysiek terreinbeheer' en gaat het allemaal uiteindelijk over geld? (taakstellende besparing, tot 20% in 2025).	Het bestuur signaleert op basis van analyse dat de kosten voor terreinbeheer (terecht) het grootste deel van de begroting uitmaken, maar ook dat er veel kostenverhogende elementen in dat terreinbeheer zitten. Er is sprake van een ruime mate van verhardingen, vuilbakken, toezicht, maaien alsof het groengebied een 'stadspark' is. De vraag is of dit past bij de actuele beleidsdoelen op het gebied van 'natuur', rust & ruimte, biodiversiteit, wegnemen van hittestress etc.	Nieuwe beheervormen moet vooral ook invulling geven aan die nieuwe beleidsdoelen, maar dat is anders en niet per definitie minder. De huidige analyse geeft aan dat die andere vorm met lagere kosten kan, maar om duidelijke keuzes vraagt. Die lager kosten (per 2026) zijn ook nodig, tenzij wij alsnog bijdragen gemeente flink (2x) verhogen.
Is er gekeken naar andere bronnen van financiering?	Het NRIJ kent al toepassing van div. subsidies en vraagt een marktconforme pacht van haar exploitanten. Daar zit niet veel ruimte meer in, behalve wellicht in het toestaan van een enkel festival (vanuit Rotterdam).	Idee is ook dat Rotterdam haar aandeel blijft nemen in de kosten van beheer van bijv. ZuiderRandpark.
Waarom moeten er (1x collegeperiode) mutaties in het beheerareaal mogelijk zijn?	De gedachte is dat het NRIJ in aard en omvang geen 'status quo' is en dat een gemeente altijd mogelijkheid moet hebben een gebied in te brengen of te onttrekken. Dat moet echter wel; onder strikte voorwaarden, met instemming van alle deelnemers en met aandacht voor enerzijds de bescherming van het groen en anderzijds een (op termijn) faire en houdbare verdeling van kosten en opbrengsten.	De ambitie is om te werken aan grotere en verbonden groen-/recreatiegebieden op het Eiland. Dat betekent op termijn dat kleiner 'versnipperde' arealen wellicht bij derden worden ondergebracht dan wel afgestoten.

Hoe wordt de transitie nu uitgerold / geïmplanteerd?	Dat gebeurt onder regie en verantwoordelijkheid van het bestuur met secretaris als aanjager en meerdere projectteams als uitvoerders. Er is voor de transitie dus een programmasturing ingericht met periodieke rapportages.	De kosten voor transitie worden betaald uit NRIJ begroting. De (korte) termijn besparingen worden daarbij t/m 2025 steeds ingezet om de transitie naar een duurzaam beheermodel te bekostigen.